

# Meer waarde

Een plan voor betere communicatie,  
meer interactie en  
een eigenstandige raad

Versie 3.0 (concept)  
12 september 2016

*"Er is teveel papier, teveel ritueel en te weinig betekenisvolle verbinding met de bewegelijke werkelijkheid buiten".*

Jacques Wallage, voorzitter Raad voor het Openbaar Bestuur

<b>Projectleider</b>	Peter Koekoek
<b>Afdeling</b>	Griffie
<b>Datum</b>	30 augustus 2016

# Inhoudsopgave

1	Voorwoord en samenvatting	4
2	Inleiding	6
3	Fractieronde	7
4	De raad op pad	9
5	De raad ontvangt	11
6	De raad in beeld	13
7	De raad online	14
8	De raad verslaat	16
9	De raad kiest	18
10	Bijlage I – Actiepunten	20
11	Bijlage II – Verslag Fractieronde	22

# 1 Voorwoord en samenvatting

Communicatieplannen zijn er in alle soorten en vormen. In dit geval is bewust niet gekozen voor uitgebreide wetenschappelijke verhandelingen met uitgebreide bronnenverantwoording en voetnoten. Daarentegen is geprobeerd een bondig, goed leesbaar stuk te schrijven. Daarbij zijn opsommingen van feitelijkheden en uitgebreide onderbouwingen van stellingen uit de weg gegaan. In het stuk wordt wel stelling genomen. Over ontwikkelingen in de samenleving, over de rol van de gemeenteraad en over de manier waarop betrokkenheid van inwoners en interactie met inwoners vergroot zou moeten worden.

De kern van dit plan bestaat uit de hoofdstukken vier tot en met negen. Deze hoofdstukken hebben een vaste opbouw beginnend met een inleiding, vervolgens een beschouwing en de praktische bezwaren en aandachtspunten die daarbij komen kijken en tot slot een lijst van acties die hieruit voortkomen. De uitspraken die gedaan worden in de beschouwingen zijn gebaseerd op literatuur en de uitkomsten van de Fractieronde, maar ook op de visie en ervaring van de schrijver c.q. de raadsadviseur communicatie, in afstemming met de griffie. Het is echter uitdrukkelijk niet de bedoeling dat het hierbij blijft. Na instemming door de raad is dit niet meer het plan van alleen de griffie of de raadsadviseur communicatie, maar vooral van de raad zelf. Instemming met het plan betekent dus ook het onderschrijven van de uitspraken in het plan en inzet voor de uitvoering van het plan.

## 1.1 Inleiding

Een gemeenteraad is voor inwoners meer relevant en interessant als zijn waarde als volksvertegenwoordigend orgaan van het gemeentebestuur ook echt wordt herkend. Daarvoor moet de raad een duidelijke eigenstandige rol hebben en uitdragen, zichtbaar zijn en open staan voor opvattingen uit de samenleving. Relevantie van de raad, betrokkenheid van de samenleving en interactie tussen die twee zijn onlosmakelijk aan elkaar verbonden.

## 1.2 Aanleiding

Al in de aanloop naar de fusie werd ingezien dat de nieuwe raad aan de slag zou moeten met de verbinding tussen raad en inwoners. In de formatie voor de nieuwe griffie werd dan ook ruimte gereserveerd voor een communicatieadviseur.

## 1.3 Fractieronde

Rond het zomerreces zijn gesprekken gehouden met alle fracties, waarbij duidelijk werd dat er nog steeds behoefte is aan extra inzet op communicatie vanuit de raad en interactie met inwoners. Het hoofddoel daarbij is: de betrokkenheid van inwoners bij de politiek vergroten en de interactie tussen raad en samenleving versterken.

## 1.4 Communicatieplan in vogelvlucht

Als raad je inwoners opzoeken kan veel effectiever zijn om betrokkenheid te vergroten dan inwoners uitnodigen naar het gemeentehuis te komen. De meerwaarde van vergaderingen op locatie en werkbezoeken wordt gezien, maar tegelijkertijd zijn er praktische bezwaren.

Maar de raad kan niet voortdurend op pad zijn. Voor inwoners moet het ook duidelijk zijn hoe zij juist zelf op pad kunnen om bij de raad hun ideeën onder de aandacht te brengen. Vooral omdat de raad er niet meer omheen kan en wil dat steeds meer ideeën niet uit het gemeentehuis, maar uit de samenleving komen.

Niet iedereen wil of kan de raad bezoeken. Daarom moet er goede (audiovisuele) verslaglegging van de raad beschikbaar zijn of zelfs streaming van vergaderingen. Een nieuwe 'klankbordgroep I&A (Informatie & Automatisering)' zal hier ook mee aan de slag gaan<sup>1</sup>.

Voor hen die niet bezocht zijn door de raad, niet op bezoek zijn gegaan bij de raad en niet de vergaderingen volgen via audio of video zijn er altijd nog andere kanalen om geïnformeerd te worden. De social media zijn niet meer weg te denken en ook bruikbaar voor communicatie vanuit de raad.

Maar hoewel de social media voor hele bevolkingsgroepen nog de enige media zijn die gebruikt worden, zijn voor andere groepen de traditionele media nog steeds belangrijk. Voor het bereiken van zoveel mogelijk inwoners, moeten dus alle media ingezet worden.

Tot slot: Voor goede communicatie, maar ook voor goede betrokkenheid is het van groot belang dat de raad zich beperkt tot wat voor inwoners (en voor de raad zelf) werkelijk van belang of interessant is.

---

<sup>1</sup> Samenstelling klankbordgroep vanaf september 2016: Potjer, Van Tilburg, Sweijen, Vos en Voskuil

## 2 Inleiding

Een gemeenteraad is voor inwoners meer relevant en interessant als zijn waarde als volksvertegenwoordigend orgaan van het gemeentebestuur ook echt wordt herkend. Daarvoor moet de raad een duidelijke eigenstandige rol hebben en uitdragen, zichtbaar zijn en open staan voor opvattingen uit de samenleving. Relevantie van de raad, betrokkenheid van de samenleving en interactie tussen die twee zijn onlosmakelijk aan elkaar verbonden.

### 2.1 Aanleiding communicatieplan

In de verordening '[Instructie voor de griffier](#)' worden in artikel 8 drie communicatietaken omschreven:

#### *Artikel 8 Communicatie en voorlichting*

- 1. De griffier adviseert de raad over de invulling en uitvoering van het communicatiebeleid van de raad.*
- 2. De griffier is verantwoordelijk voor de publicatie en ter inzage legging van documenten zoals bepaald is in de Gemeentewet artikel 19 lid 2, en 23 lid 5.*
- 3. De griffier geeft voorlichting aan burgers over mogelijkheden tot deelname aan de Politieke Avond of inbreng in het politieke besluitvormingsproces.*

Verordening Instructie voor de griffier van de gemeente Gooise Meren 2016, vastgesteld op 4 januari 2016

Hoewel in dit artikel de griffier genoemd wordt, werkt die bij de uitvoering van deze taken uiteraard samen met de griffie. Al voor de fusie is een werk- en klankbordgroep van raadsleden aan de slag geweest met een opzet voor de nieuwe griffie. De aanbevelingen van deze groep zijn onder andere verwerkt in het raadsvoorstel '[Vaststellen formatie griffie gemeente Gooise Meren](#)', waarmee de fusieraad van 22 juni 2015 heeft ingestemd. In dit voorstel wordt onder andere het volgende gesteld:

*De werk- en klankbordgroep heeft in nauw overleg met de griffie en op basis van de ervaringen van de griffie vastgesteld dat de functie van communicatie beter binnen de griffie past en er derhalve formatie nodig is voor communicatie. Gezien het ambitieniveau van de nieuwe gemeente is goede (online) communicatie noodzakelijk, het is immers het hart van de dienstverlening van Gooise Meren, ook waar het bestuurlijke zaken betreft.*

Raadsvoorstel Vaststellen formatie griffie gemeente Gooise Meren, vastgesteld op 22 juni 2015

Een tweede aanleiding is dat steeds meer onderzoeken goede raadscommunicatie onderstrepen. Daarbij moet het gaan om tweerichtingsverkeer, dus niet alleen zenden vanuit de raad, maar zeker ook ophalen uit de samenleving. Het is vooral ook belangrijk om ruimte te geven aan plannen die vanuit de samenleving komen; de participatiesamenleving is immers niet meer alleen een politiek idee, maar steeds meer de realiteit. Het op orde hebben van ICT-voorzieningen en goed gebruik van alle media zijn randvoorwaarden voor het bereiken van een brede doelgroep.

Tot slot wordt met het groeien van gemeenten, de hoeveelheid onderwerpen waarover besloten moet worden en de complexiteit van besluitvorming, het raadswerk steeds moeilijker. Om het raadswerk überhaupt vol te kunnen houden, wordt het steeds belangrijker om te kiezen en te focussen.

Er is een onuitputtelijke hoeveelheid informatie te vinden over raadscommunicatie en de inhoud van het raadswerk, waaronder twee stukken die zeer aanbevelenswaardig zijn: Het [ROB-advies '15,9 uur'](#) en het [Pleidooi voor herwaardering van tegenwicht & tegenspraak](#)

## 3 Fractieronde

### 3.1 Hoofdlijn

Rond het zomerreces 2016 is een Fractieronde gemaakt, waarbij alle fracties zijn bezocht door de communicatieadviseur van de griffie. Tijdens deze Fractieronde is een inventarisatie gemaakt van de wensen en verwachtingen op het gebied van communicatie. Uit de gesprekken is gebleken dat de fracties nog steeds een rol voor de griffie weggelegd zien. Er zijn natuurlijk verschillen tussen fracties en zelfs tussen individuele raadsleden, maar daaruit is wel een hoofdlijn te destilleren. Deze hoofdlijn is dat de griffie de inwoners van Gooise Meren zou moeten informeren over

- de werking van de raad/Politieke Avond
- de mogelijkheden voor contact met de raad(sleden)
- de rol van de raad en wat inwoners dus van de raad mogen verwachten
- de manier waarop inwoners besluiten van de raad kunnen beïnvloeden.

De doelen die hieruit volgen zijn dat

- inwoners de raad moeten weten te vinden en moeten weten hoe zij invloed kunnen uitoefenen.
- de raad door inwoners als eigenstandig orgaan binnen de gemeente moet worden herkend.

In het kort kan eigenlijk de hoofdlijn samengevat worden in het hoofddoel om:

- de betrokkenheid van inwoners bij de politiek te vergroten en de interactie tussen raad en samenleving te versterken.

### 3.2 Onderwerpen communicatieplan

Van de Fractieronde is een verslag geschreven met daarin onderwerpen die kort besproken zijn en verder uitgewerkt moeten worden in dit communicatieplan, dit verslag is als bijlage II toegevoegd. De onderwerpen uit het verslag worden, met enkele toevoegingen, hieronder geclusterd nog een keer kort benoemd en daarna in de hierop volgende hoofdstukken verder uitgewerkt.

#### **De raad op pad (hoofdstuk 4)**

Als raad je inwoners opzoeken kan veel effectiever zijn om betrokkenheid te vergroten dan inwoners uitnodigen naar het gemeentehuis te komen. In veel fracties wordt de meerwaarde van vergaderingen op locatie en werkbezoeken wel gezien, maar worden tegelijkertijd veel praktische bezwaren aangedragen. Dit hoofdstuk gaat op deze onderwerpen in.

#### **De raad ontvangt (hoofdstuk 5)**

De raad kan niet voortdurend op pad zijn. Alle fracties hebben aangegeven dat het voor inwoners duidelijk moet zijn hoe zij juist zelf op pad kunnen om bij de raad hun ideeën onder de aandacht te brengen. Vooral omdat de raad er niet meer omheen kan en wil dat steeds meer ideeën niet uit het gemeentehuis, maar uit de samenleving komen. Dit hoofdstuk gaat daarom over de inwoner die de stoute schoenen aantrekt en zelf de raad opzoekt.

#### **De raad in beeld (hoofdstuk 6)**

Niet iedereen wil of kan de raad bezoeken. Dit hoofdstuk behandelt de (audio)visuele verslaglegging van de raad. Audioverslaglegging is inmiddels vanzelfsprekend, maar over videoverslaglegging moet nog wel besloten worden. De nieuwe klankbordgroep I&A (Informatie & Automatisering) zal hier voorbereidend werk voor doen.

### **De raad online (hoofdstuk 7)**

Voor hen die niet bezocht zijn door de raad, niet op bezoek zijn gegaan bij de raad en niet de vergaderingen volgen via audio of video zijn er altijd nog andere kanalen om geïnformeerd te worden. De social media zijn niet meer weg te denken en ook bruikbaar voor communicatie vanuit de raad. Dit hoofdstuk gaat in op hoe de raad zich online kan laten zien.

### **De raad verslaat (hoofdstuk 8)**

Hoewel de social media voor hele bevolkingsgroepen nog de enige media zijn die gebruikt worden, zijn voor andere groepen de traditionele media nog steeds belangrijk. Voor het bereiken van zoveel mogelijk inwoners, moeten dus alle media ingezet worden. Dit hoofdstuk behandelt daarom communicatie via de traditionele media.

### **De raad kiest (hoofdstuk 9)**

Voor goede communicatie, maar zeker ook voor goede betrokkenheid is het van groot belang dat de raad zich beperkt tot wat voor inwoners (en voor de raad zelf) werkelijk van belang of interessant is. Daarom wordt ook op dit onderwerp ingegaan in dit communicatieplan.

### **RIS/BIS**

Aangezien het onderwerp RIS/BIS vooral over interne communicatie gaat en er inmiddels een klankbordgroep vanuit de raad is samengesteld om hier verder over na te denken, wordt dit verder niet behandeld in dit communicatieplan.



## 4 De raad op pad

### 4.1 Inleiding

Als raad je inwoners opzoeken kan veel effectiever zijn om betrokkenheid te vergroten dan inwoners uitnodigen naar het gemeentehuis te komen. In veel fracties wordt de meerwaarde van vergaderingen op locatie en werkbezoeken wel gezien, maar worden tegelijkertijd veel praktische bezwaren aangedragen. Dit hoofdstuk gaat op deze onderwerpen in.

### 4.2 Beschouwing

Wat is er mooier dan een vergadering over de hockeyclub te houden in de kantine van de hockeyclub? En waarom niet een presentatie over een dorpsvisie houden in het dorp zelf? En hoe wordt je beeld beter gevormd dan de locatie voor een bouwplan zelf te bezoeken? Het klinkt logisch dat de raad van tijd tot tijd op pad gaat. Er valt immers veel nuttige informatie te halen buiten het gemeentehuis en voor bijna iedereen geldt dat iets *zien* meer effect heeft dan iets *lezen*, dus waarom in het gemeentehuis blijven zitten?

Langzaamaan wint bovenstaande gedachte terrein in gemeenteland. Met als extreemste voorbeeld gemeente Molenwaard. Deze gemeente werd na de fusie wereldnieuws door helemaal geen nieuw gemeentehuis of nieuwe raadzaal te bouwen. De gemeenteraad vergadert nu de ene keer in een dorpshuis en de andere keer in een verzorgingstehuis, terwijl ook wethouders en ambtenaren allerlei overleggen standaard bij mensen of instanties thuis houden. Dit gaat de meeste gemeenten te ver, ook Gooise Meren heeft daar niet voor gekozen en op dit moment wordt er hard gewerkt aan een nieuw gemeentehuis met nieuwe vergaderzalen. Het gemeentehuis afschaffen zou voor Gooise Meren een te grote stap zijn om nu te nemen. Toch zou het goed zijn om als raad de gedachtegang van Molenwaard te volgen en zelf eens te experimenteren met meer activiteiten buiten de deur. Veel mensen kijken altijd nog een beetje op tegen zoiets als een gemeenteraad. Dat zit er in en krijg je er ook niet zomaar uit. Inwoners blijven daardoor een drempel ervaren als ze naar het gemeentehuis moeten voor een overleg of een raadsvergadering, terwijl een bezoek van de gemeenteraad juist als heel positief wordt ervaren. 'Als de gemeenteraad naar mij toe komt, dan moeten ze me wel serieus nemen'. Ook aanwezig zijn bij een vergadering of bezoek is natuurlijk altijd makkelijker en prettiger als het plaats vindt in je eigen vertrouwde kantine of dorpshuis. Met het op pad gaan wordt de betrokkenheid van inwoners en de interactie met inwoners dus automatisch vergroot. De gemeenteraad zal zelfs waardering en publiciteit (zowel in de media als door mond-tot-mondreclame) krijgen voor de genomen 'moeite' om eens ter plekke te komen praten en kijken naar een probleem of een idee. Een ander groot voordeel van het op pad gaan heeft een groot deel van de raad bij de raadsexkursie 2016 ervaren. Door ergens echt te gaan kijken, kun je je snel een goed beeld vormen van de situatie. Zeker bij fysieke projecten een belangrijk voordeel. Bovendien, af en toe samen op stap als raad kan veel invloed hebben op de sfeer. Als vanzelf wordt het gemoedelijker en informeler; contacten worden gemakkelijk gelegd en door die interactie binnen de raad en tussen de fracties wordt de werksfeer in de raadzaal uiteindelijk alleen maar beter. Kortom: een dakloze raad is in Gooise Meren niet aan de orde, maar een raad die af en toe het veld in trekt, daar kunnen en moeten zeker stappen in gezet worden.

De verkiezingstijd is een bijzondere tijd waarin iedereen nog een stapje harder doet om met de inwoners in contact te komen. Bij de Fractieronde kwam naar voren dat ook in deze tijd een rol gezien wordt voor de griffie. Wat de griffie precies kan doen, zal nader bepaald moeten worden. Hier zal de griffie ruim voor de verkiezingen apart op terug komen. Uitgangspunt daarbij zal wel zijn dat verkiezingen in de eerste plaats een partijpolitieke aangelegenheid zijn en geen raadsaangelegenheid, maar dat wil niet zeggen dat de griffie helemaal niets kan betekenen.

### 4.3 Praktische bezwaren en aandachtspunten

Natuurlijk leent niet ieder onderwerp zich voor een vergadering op locatie of een werkbezoek. Wie zou je moeten bezoeken bij de behandeling van de boswet? Of waar houd je de vergadering over de

begroting, die letterlijk overal over gaat? Toch zijn er onderwerpen waar een werkbezoek veel kan verduidelijken of waar vergaderen op locatie veel publiek en betrokkenheid op kan leveren. Hier zal kritisch naar gekeken moeten worden. Dit punt komt ook terug in hoofdstuk 9.

Met alle technieken waarmee tegenwoordig de vergaderingen van de raad zijn opgetuigd, wordt de mobiliteit van de raad verkleind. Van presentatieapparatuur en microfoons tot opnameapparatuur en eventueel videostreaming. Een vergadering is dus niet zomaar op locatie te houden. Werkbezoeken zijn een stuk makkelijker te organiseren en daarom meer geschikt voor de korte termijn.

Ook het huidige vergadermodel maakt vergaderen op locatie moeilijk. Als een gesprek uit ronde twee aan de andere kant van de gemeente wordt gehouden en de rest in het gemeentehuis, zullen de aanwezigen veel missen van de avond. Deels gaat hoofdstuk 9 hier ook over, maar veel raadsleden hebben op voorhand al aangegeven dat er niet voor over te hebben.

Tijd is ook een beperkende factor. Tijd is schaars en het raadswerk moet in veel gevallen gedaan worden naast een gewone (fulltime) baan, hoewel hierbij aangetekend kan worden dat de raadsvergoeding in beginsel bedoeld is om tijd vrij te kunnen maken bij deze baan. Vergaderen op locatie is alleen mogelijk op woensdagavonden, een extra avond zien veel raadsleden niet zitten. Voor werkbezoeken ligt dit iets anders, hierbij hoeft immers niet altijd iedereen aanwezig te zijn. Toch gaat duidelijk de voorkeur uit naar de woensdagavonden, ook voor werkbezoeken en anders zouden werkbezoeken toch in ieder geval op avonden gehouden moeten worden, zodat iedereen die aanwezig wil zijn ook aanwezig kan zijn. Ook dit punt komt terug in hoofdstuk 9.

In verband met al het bovenstaande moeten er gekozen worden welke werkbezoeken echt meerwaarde hebben en wanneer echt nuttig zou zijn om op locatie te vergaderen. Dit kan door als raad eerst een jaarplan op te stellen met daarin prioriteiten voor dat jaar. Ook dit punt komt terug in hoofdstuk 9. In ieder geval moeten werkbezoeken en vergaderingen op locatie altijd geïnitieerd worden door de raad of de samenleving en niet bij het college.

#### 4.4 Actiepunten

De **raadsexkursie** van 2016 is door velen als een succes ervaren. De insteek van de raadsexkursie was tweeledig; de gemeente en elkaar beter leren kennen. Vooral dat laatste ging erg goed. De raadsexkursie zal een jaarlijks terugkerende activiteit worden, waarbij een inhoudelijk programma zal worden georganiseerd maar ook ruimte zal zijn voor het aanhalen van onderlinge banden in de raad.

Het is belangrijk om doelgericht te werk te gaan als raad. Niet alles verdient dezelfde aandacht. Er zal daarom jaarlijks een **jaarplan** opgesteld worden door de raad met daarin de prioriteiten voor dat jaar. Dit jaarplan kan vervolgens gebruikt worden voor agendering van onderwerpen en het plannen van werkbezoeken. *Zie ook hoofdstuk 9.*

Het nut van **werkbezoeken** wordt gezien. We zullen daarom hiermee gaan experimenteren door in 2017 ten minste vier bezoeken te houden en liefst in 2016 ook nog twee.

Voor **vergaderingen op locatie** worden meer bezwaren aangedragen en is het nut erg afhankelijk van de onderwerpen op de agenda. Waarschijnlijk zal dit op korte termijn dus niet gaan gebeuren, tenzij zich een heel geschikt onderwerp voordoet dat praktisch ook goed op locatie kan worden georganiseerd. Uiteraard wordt hierin overlegd met de agendacommissie.

Uiterlijk eind 2017 zal er een apart **verkiezingsondersteuningsplan** gereed zijn waarin beschreven wordt welke rol de griffie in de verkiezingsperiode van 2018 kan spelen.

## 5 De raad ontvangt

### 5.1 Inleiding

De raad kan niet voortdurend op pad zijn. Alle fracties hebben aangegeven dat het voor inwoners duidelijk moet zijn hoe zij juist zelf op pad kunnen om bij de raad hun ideeën onder de aandacht te brengen. Vooral omdat de raad er niet meer omheen kan en wil dat steeds meer ideeën niet uit het gemeentehuis, maar uit de samenleving komen. Dit hoofdstuk gaat daarom over de inwoner die de stoute schoenen aantrekt en zelf de raad opzoekt.

### 5.2 Beschouwing

Steeds vaker komen ideeën niet uit het gemeentehuis, maar uit de samenleving. Zowel in de missie en visie van Gooise Meren als in de visie van de raad op burgerparticipatie, wordt benadrukt dat de gemeente wil stimuleren dat inwoners hun invloed uitoefenen op beleid en uitvoering van zaken die te maken hebben met de fysieke en sociale leefomgeving.

Bij de gemeenteraad van Gooise Meren zijn inwoners dus van harte welkom om aanwezig te zijn en zeker ook mee te doen; meespreken wordt gewaardeerd. De gemeenteraad wil open, betrokken en toegankelijk zijn. Voor inwoners moet het te allen tijde duidelijk zijn wat er politiek speelt in de gemeente en hoe zij invloed kunnen uitoefenen op besluitvorming. Ook moet het voor inwoners duidelijk zijn hoe zij een eigen idee bij de raad onder de aandacht kunnen brengen. Goede en heldere communicatie over de mogelijkheden is hiervoor onmisbaar, daarover zullen ook de hierop volgende hoofdstukken nog ingaan. Maar welke mogelijkheden kunnen de inwoners geboden worden? En hoe zorg je ervoor dat inwoners zich welkom, gewaardeerd en serieus genomen voelen?

Voor inwoners moet allereerst duidelijk zijn wat nu precies de rol is van de gemeenteraad binnen de gemeente. De gemiddelde inwoners ziet weinig of geen onderscheid tussen college, raad en ambtenaren. Als een ambtenaar iets zegt of als er een collegebesluit in de krant staat, dan vindt de gemeente dat. Voor inwoners moet het dus duidelijk zijn dat de raad een eigenstandig orgaan is en bovendien het hoogste orgaan waarbij ze aan kunnen kloppen als ze vinden dat het gemeentelijk beleid niet deugt. In allerlei communicatievormen kan dit steeds uitgelegd worden en kan ook het dualisme beter over het voetlicht gebracht worden, daarover gaan de volgende hoofdstukken. Maar er kan meer gedaan worden. Veel gemeenteraden hebben een vorm van 'gast van de raad', waarbij inwoners letterlijk ontvangen worden door de raad en extra uitleg krijgen over het werk van de raad. Het zou goed zijn om dit ook in Gooise Meren op te zetten en hiervoor inwoners(groepen) uit te nodigen. Voortbordurend op het vorige hoofdstuk, zou dit ook de andere kant op kunnen. Raadsleden zouden bij toerbeurt ook op bezoek kunnen gaan bij inwoners(groepen) om hen uitleg te geven over hun werk.

Voor het meedoen aan de Politiek(e Avond) zijn er natuurlijk al vormen bedacht. Er is de mogelijkheid om mee te spreken bij Gesprekken, een Presentatie te houden, de raad per mail te benaderen, zienswijzen in te dienen, enzovoort. Behalve het nadrukkelijk en continu onder de aandacht brengen van deze mogelijkheden is het ook belangrijk dat inwoners die hiervan gebruik maken zich welkom en serieus genomen voelen. Nazorg is daarbij van belang. Inwoners willen weten wat er met hun inbreng gebeurd is en of het zin heeft gehad om zich te roeren. Deels ligt hier een rol weggelegd voor de raad zelf. Toon je interesse door in gesprek met inwoners terughoudend te zijn met tablets, smartphones en laptops en stel de inwoner vragen. Het zijn open deuren, maar het gebeurt vaak niet en voor de beleving van de betreffende inwoner maakt het veel uit. De voorzitter van een Gesprek of Presentatie kan zijn steentje bijdragen door de inwoner voorafgaand aan de vergadering van harte welkom te heten en uitleg te geven over het verloop van de vergadering en achteraf of aan het einde van de vergadering het punt van de inwoner kort samen te vatten en te checken of de inwoner zo goed begrepen is. De griffie kan meehelpen door naderhand actief op de hoogte te houden van ontwikkelingen op het onderwerp waarop de inwoner gereageerd/gesproken heeft en inwoners na afloop om een evaluatie te vragen. Griffie en raad samen kunnen helpen het gebruik van het meesprekrecht of andere vormen van meedoen te vergroten door alert te zijn op wie geïnteresseerd zou kunnen zijn en die mensen dan ook te attenderen wanneer hun onderwerp geagendeerd staat.

Om mee te doen, moeten inwoners natuurlijk ook weten wat de stand van zaken van verschillende dossiers is. Op de bestuurlijke website worden inwoners geïnformeerd via de pagina [Plannen en Projecten](#).

### 5.3 Praktische bezwaren en aandachtspunten

Het bezoeken van inwoners kost tijd en daarvan is eerder al geconstateerd dat dat schaars is. Aan de andere kant geldt ook hier weer dat het maken van keuzes belangrijk is voor het raadswerk. Niet ieder raadslid zal in deze bezoeken geïnteresseerd zijn, maar sommige raadsleden zullen dit een mooie manier vinden om mee te helpen de gemeenteraad bekendheid te geven.

Bij de Fractieronde werd naar voren gebracht dat we inmiddels een groep inwoners hebben die iets dichter op de politiek staat dan de gemiddelde inwoner. In aanloop naar de begroting is namelijk een burgerpanel gestart. De deelnemers hieraan zullen waarschijnlijk makkelijker zijn te betrekken bij het werk van de raad. Een manier om hiermee te beginnen is een enquête over hoe deze deelnemers zelf het liefst betrokken zouden willen worden.

Inwoners op de hoogte houden van ontwikkelingen is belangrijk, maar het up-to-date houden van informatie is een blijvend aandachtspunt.

Het werk van de raadsklankbordgroep burgerparticipatie en ook de ambtenarengroep doe-democratie raken aan dit hoofdstuk. Zij richten zich vooral op de burgerparticipatie die betrekking heeft op het werk van het college, maar de rollenscheiding tussen raad en college is op dit gebied soms best lastig. Kortom: met deze twee groepen moet goed contact worden onderhouden.

### 5.4 Actiepunten

Er zal een **Gast van de raadprogramma** gemaakt worden. Hiervoor kunnen vervolgens actief inwoners(groepen) uitgenodigd worden, maar deze mogelijkheid om de raad te bezoeken kan ook in algemene zin onder de aandacht gebracht worden.

Er zal ook een **raadsinformatiepakket** gemaakt worden voor het bezoeken van inwoners(groepen). Individuele of groepjes raadsleden kunnen dit vervolgens gebruiken om inwoners(groepen) te informeren over het werk van de raad. Ook kunnen inwoners deze informatiepakketten zelf opvragen bij de griffie. Dit pakket moet eenvoudig zijn en bijvoorbeeld ook bruikbaar in het onderwijs.

Met een **burgerpanelenquête** wordt onderzocht hoe inwoners het liefst betrokken worden bij het werk van de gemeenteraad.

Om inwoners zo goed mogelijk inzicht te geven in de vormen van invloed, wordt er een **roadmap** gemaakt waarop al deze vormen in kaart worden gebracht.

Raad en griffie samen zullen **extra aandacht** besteden aan het zich welkom voelen van inwoners die meedoen aan Politieke Avonden. Daarvoor zijn de volgende taken hierboven genoemd:

- Raad: toon interesse in gesprek met de inwoners, laat de techniek even met rust en stel vragen.
- Voorzitters: ontvang inwoners, leg het verloop van een vergadering uit en vraag aan het einde of de betreffende inwoner zich goed begrepen voelt.
- Griffie: inwoners op de hoogte houden van ontwikkelingen op het betreffende dossier.
- Griffie: met inwoners het meedoen evalueren.
- Raad en griffie: inwoners attent maken op geagendeerde onderwerpen waarbij zij eventueel aanwezig zouden willen zijn.

## 6 De raad in beeld

### 6.1 Inleiding

Niet iedereen wil of kan de raad bezoeken. Dit hoofdstuk behandelt daarom de (audio)visuele verslaglegging van de raad. Audioverslaglegging is inmiddels vanzelfsprekend, maar over videoverslaglegging moet nog wel besloten worden. De nieuwe klankbordgroep I&A zal hier voorbereidend werk voor doen.

### 6.2 Beschouwing

In het raadsvoorstel 'RV16.001' wordt in alinea 8 het volgende gezegd:

**8. Audio/video opname en Live streamen**

*Het is de bedoeling dat alle onderdelen van de politieke avond met audio/video apparatuur wordt opgenomen en live wordt gestreamd. In de huidige situatie van tijdelijke huisvestingsvoorzieningen is live streamen nog niet mogelijk. Uiteraard zullen de opnamen goed en toegankelijk moeten worden gearchiveerd (conform vereisten Archiefwet).*

RV16.001, vastgesteld op 4 januari 2016

Bij de Fractieronde bleek dat weliswaar alle fracties het gebruik van videoverslaglegging ondersteunen, maar dat er op onderdelen wel verschillend wordt gedacht. Als belangrijkste argument wordt door eigenlijk iedereen het vergroten van de betrokkenheid van inwoners genoemd. Voorwaarden voor de invoering verschillen per fractie en zelfs per raadslid. Voor sommige raadsleden is het van belang om te weten hoeveel inwoners gebruik maken van videobeelden, anderen vinden dat het er hoe dan ook moet zijn. De kosten zijn natuurlijk voor iedereen van belang, Gooise Meren zit middenin een bezuinigingsperiode en heeft dus maar beperkte middelen. Bovendien is er op dit moment nog geen budget beschikbaar voor videoverslaglegging. Wel wordt de hardware die eventueel nodig is al aanbesteed, hiermee is rekening gehouden in de budgetten voor de verbouwing van het gemeentehuis. Een aantal raadsleden geeft ook aan dat videoverslaglegging prima is, maar nooit in de plaats zal kunnen komen van tekstuele verslagen, omdat daarin makkelijker te zoeken is en makkelijker de hoofdlijn van een vergadering snel terug te lezen is. Uit de Fractieronde bleek in ieder geval dat de mogelijkheden van videoverslaglegging verder uitgezocht moeten worden door een vertegenwoordiging van de raad. Inmiddels is er een klankbordgroep I&A samengesteld uit de raad die zich zal buigen over deze mogelijkheden.

### 6.3 Praktische bezwaren en aandachtspunten

De klankbordgroep I&A gaat de praktische bezwaren en aandachtspunten voor videoverslaglegging in kaart brengen en een aanbesteding voorbereiden.

### 6.4 Actiepunten

De klankbordgroep I&A gaat de (-on)mogelijkheden voor videoverslaglegging in kaart brengen en een aanbesteding voorbereiden.

## 7 De raad online

### 7.1 Inleiding

Voor hen die niet bezocht zijn door de raad, niet op bezoek zijn gegaan bij de raad en niet de vergaderingen volgen via audio of video zijn er altijd nog andere kanalen om geïnformeerd te worden. De social media zijn niet meer weg te denken en ook bruikbaar voor communicatie vanuit de raad. Dit hoofdstuk gaat in op hoe de raad zich online kan laten zien.

### 7.2 Beschouwing

Bij alle communicatie moet meer benadrukt worden dat de raad een eigenstandig orgaan binnen de gemeente is, zoals ook in hoofdstuk 5 al is aangegeven. Dit kan gedaan worden door dit letterlijk in teksten te benadrukken, maar ook de manier waarop er gecommuniceerd wordt werkt mee in de beeldvorming. Ook voor online communicatie geldt dat er steeds aandacht moet zijn voor het verduidelijken van het dualisme, door bijvoorbeeld als raad/griffie eigen kanalen voor communicatie te gebruiken. Inwoners moeten direct zien dat 'de raad' aan het woord is en niet 'de gemeente'.

Online communicatie en digitale media zijn niet meer weg te denken uit onze samenleving en zeker niet uit de politiek. Voor vrijwel iedereen is online communicatie verreweg de belangrijkste vorm van communicatie geworden en voor een steeds groeiende groep mensen zijn de social media nog de enige media die structureel gevolgd worden. Je kunt oneindig discussiëren over het nut en de wenselijkheid van deze ontwikkeling, over de nadelen en de gevaren. Maar feit is dat deze ontwikkeling er is, onomkeerbaar is en ons dwingt hier iets mee te doen. Voor een goede representatie en bereikbaarheid is het hebben van een postadres en een telefoonnummer niet meer genoeg. Online bereikbaar zijn is een must, ook voor een gemeenteraad. En behalve alle bezwaren die er natuurlijk te bedenken zijn, biedt deze ontwikkeling ook kansen. Niet eerder was er zo makkelijk en direct contact te leggen met politici als in onze tijd. De online representatie en bereikbaarheid van politici en fracties is natuurlijk aan politici en fracties zelf. Voor de online representatie en bereikbaarheid van de raad als geheel heeft de griffie een rol. Hierbij is juiste, snelle communicatie en vindbare, actuele informatie nodig. De bestuurlijke website [bestuur.gooisemeren.nl](http://bestuur.gooisemeren.nl) is de belangrijkste vindplaats voor alle informatie over de raad, het uitoefenen van invloed en de inhoud en stand van zaken van politieke dossiers. De informatie op deze website moet goed leesbaar, goed vindbaar en up-to-date zijn, daarnaast moet deze relatief nieuwe website nog bekendheid krijgen onder inwoners door mensen er voortdurend op te wijzen dat ze hier deze informatie kunnen vinden. De bestuurlijke website is overigens nooit af. Enerzijds wordt er voortdurend nieuwe informatie toegevoegd. Anderzijds wordt er voortdurend gekeken hoe informatie nog beter gepresenteerd kan worden. Voor dit laatste zal er regelmatig overleg worden gevoerd tussen griffie, klankbordgroep I&A en de webmanager. Eén van de zaken die daarin meegenomen worden, is het verduidelijken van het dualisme in de website; in plaats van een gezamenlijk tabblad 'bestuur' is bijvoorbeeld voorgesteld om raad en college een eigen tabblad te geven.

De social media zullen binnenkort ook gebruikt gaan worden vanuit de griffie, met name Facebook en Twitter. Een Twitteraccount van de raad bestaat al, maar wordt op dit moment nog niet gebruikt, een Facebookaccount voor de raad zal nog aangemaakt worden. Deze zullen ingezet worden om mensen naar de juiste informatie toe te leiden en om mensen te attenderen op bijeenkomsten of nieuws. Uiteraard zullen deze profielen niet gebruikt worden voor politiek inhoudelijke boodschappen. Belangrijk op deze media is dat er met regelmaat gecommuniceerd wordt en dat er interactie mogelijk is, met andere woorden: dat inwoners gewend raken aan deze communicatie en vragen kunnen stellen die vervolgens ook snel beantwoord worden. Een extra manier om deze nieuwe communicatiekanalen bekendheid te geven, is het actief gebruiken van deze accounts om ook op andere pagina's te communiceren.

Het al eerder genoemde burgerpanel hoort natuurlijk ook in dit hoofdstuk thuis. We gaan het burgerpanel allereerst inzetten om te onderzoeken hoe inwoners het liefst betrokken zouden willen worden bij het werk van de raad (zie hoofdstuk 5), maar kunnen het daarnaast wellicht ook nog op andere manieren inschakelen.

Een ander interessant digitaal medium is de website dichtbij.nl. Deze website wordt door veel mensen gevolgd, omdat deze een up-to-date en snel overzicht geeft van het lokale en regionale nieuws en artikelen makkelijk via social media te delen en te becommentariëren zijn. Het grote voor- en nadeel van deze website is dat iedereen hier zelf 'nieuws' op kan plaatsen. Het nadeel hiervan is uiteraard dat de betrouwbaarheid en objectiviteit van het nieuws niet altijd even duidelijk is. Het voordeel is dat je niet langer afhankelijk bent van een redactie die persberichten kan tegenhouden en je niet langer de vertraging hebt tussen het versturen van een persbericht en het uitkomen van de krant. Van dit voordeel gaan we gebruik maken door bijvoorbeeld Politieke Avonden aan te kondigen of mensen te attenderen op hun mogelijkheden om invloed uit te oefenen.

### 7.3 Praktische bezwaren en aandachtspunten

Goede interactie via social media vereist alertheid en aangezien dit iets nieuws is voor de griffie van Gooise Meren, zal dat even wennen zijn. Hetzelfde geldt voor het regelmatig gebruiken van deze media. Alleen wanneer deze media regelmatig gebruikt worden en reacties niet onbeantwoord blijven, worden zij goed gevolgd door mensen.

De grens tussen onschuldige objectieve updates en politiek geladen updates kan soms heel vaag zijn. Dit vereist alertheid, politieke sensitiviteit en oefening. Overigens vereist dit ook een raad die, zeker bij de start, niet bij het minste of geringste ontploft.

Om het social mediapubliek aan te spreken moeten updates kort, bondig en liefst enigszins met humor geschreven worden. Daarbij is beeld minstens even belangrijk als tekst en bevatten updates het liefst triggers om van volgers reacties te ontlokken.

Het samen optrekken van raad en griffie is onmisbaar. Social media kan geen speeltje van de griffie zijn, ook de raad zal online actief moeten zijn/worden. Hiervoor kunnen zo nodig ook trainingen georganiseerd worden.

De nieuwe communicatiekanalen moeten zo snel mogelijk bekend worden bij een zo groot mogelijke groep gebruikers van de social media en zullen dan ook gebruikt worden om te communiceren via andere pagina's en groepen. Zo bestaan er op Facebook al groepen voor inwoners uit Muiden, Muiderberg, Naarden en Bussum.

Het mooiste zou het zijn om social media terug te laten komen in de Politieke Avond, bijvoorbeeld in de vorm van een twitterfeed in de vergaderzaal. Dit is nu nog niet aan de orde, maar zou een interessant doel voor de toekomst zijn.

Eigenaar Telegraaf Media Groep heeft eind 2015 aangegeven in het eerste kwartaal van 2016 te willen stoppen met dichtbij.nl in onder andere Noord-Holland. Echter de pagina 't Gooi is op dit moment (nazomer 2016) nog steeds in de lucht en dat lijkt ook zo te blijven.

### 7.4 Actiepunten

De mogelijkheden van het betrekken van het **burgerpanel** bij het raadswork gaan we verder onderzoeken.

Er wordt een Facebookaccount voor de raad opgericht. Zowel **Facebook** en **Twitter** zullen (meer) ingezet worden voor nieuws uit en contact met de raad. Met deze accounts ook aanhaken bij al bestaande groepen/pagina's.

De **bestuurlijke website** wordt doorontwikkeld, zodat de aanwezige informatie compleet is en makkelijk vindbaar voor inwoners. Hierbij wordt de klankbordgroep I&A gevraagd mee te kijken.

Gebruik maken van de website **dichtbij.nl**, bijvoorbeeld voor het aankondigen van Politieke Avonden.



## 8 De raad verslaat

### 8.1 Inleiding

Hoewel de social media voor hele bevolkingsgroepen nog de enige media zijn die gebruikt worden, zijn voor andere groepen de traditionele media nog steeds belangrijk. Voor het bereiken van zoveel mogelijk inwoners, moeten dus alle media ingezet worden. Dit hoofdstuk behandelt daarom communicatie via de traditionele media.

### 8.2 Beschouwing

Traditionele media worden niet voor niets massamedia genoemd. Deze media worden gebruikt om een boodschap uit te zenden naar de massa, oftewel een grote heterogene groep mensen. En hoewel deze groep mensen langzaam wel kleiner wordt, is het de komende jaren zeker nog van belang deze media te blijven bedienen. Voor gemeente Gooise Meren gaat het om een aantal lokale en regionale kranten en regionale omroepen<sup>2</sup>.

Allereerst is het belangrijk dat de griffie goede contacten heeft met de mensen achter de media; de journalisten. Als de griffie weet wat de pers nodig heeft en de pers weet dat ze voor vragen over de raad bij de griffie terecht kan, verbetert dat de verslaglegging van de raad. Regelmatig contact met de belangrijkste journalisten helpt, maar ook het concreet vragen van 'Wat hebben jullie nu nodig?'

Daarnaast is het belangrijk om ook in de traditionele media het onderscheid tussen gemeente, college en gemeenteraad uit te dragen. Op z'n minst moet in de gemeentepagina een duidelijke visuele scheiding gemaakt worden tussen berichten van het college en berichten of de agenda van de raad. Maar het liefst komt er voor de raad een hele eigen pagina in de krant. Naast de politieke verslaglegging van de pers, kan de griffie hier dan informatieve teksten kwijt. Er zijn tal van zaken te bedenken die op deze pagina een plaats zouden kunnen krijgen:

- Uitleg over de eigenstandige rol van de raad en het werk van de raad
- Uitleg over het uitoefenen van invloed op de raad en inwoners oproepen hier gebruik van te maken
- Uiteraard de agenda van de Politieke Avonden
- Voor- of nabeschouwingen op wat er tijdens Politieke Avonden gebeurt of is gebeurd
- Interviews met inwoners die actief hebben deelgenomen aan een Politieke Avond
- Voortgang van en ontwikkelingen in politieke dossiers
- Interviews met raadsleden
- Voor de behandeling van de begroting alle algemene beschouwingen, eventueel verkort met een verwijzing naar complete teksten online
- 'Reclame' voor de digitale informatie- en communicatiekanalen van de raad

Kortom: ook de krant biedt tal van mogelijkheden, waarbij altijd het hoofddoel uit de communicatieplan voorop moet blijven staan; de betrokkenheid van inwoners bij de politiek vergroten en de interactie tussen raad en samenleving versterken.

GooiTV en RTV Noord Holland hebben we in de toekomst wellicht nog meer te bieden in de vorm van de videobeelden van de Politieke Avonden. De klankbordgroep I&A gaat zich hierover buigen, zoals eerder gezegd, maar het zou goed zijn er rekening mee te houden dat beelden ook bruikbaar moeten zijn voor deze media.

---

<sup>2</sup> Bussums-, Naarder- en MuiderNieuws van Enter Media  
De Gooi- en Eemlander van Telegraaf Media Groep  
De Gooi en Eembode van Telegraaf Media Groep  
GooiTV  
RTV Noord Holland  
(Dichtbij.nl van Telegraaf Media Groep)



### 8.3 Praktische bezwaren en aandachtspunten

Tijdens de Fractieronde bleek al dat niet alle fracties en raadsleden hetzelfde dachten over hoe ver de rol van de griffie moest gaan in de verslaglegging van het werk van de raad en over wat er precies op een eventuele gemeentepagina van de raad zou moeten komen te staan. Duidelijk was in ieder geval dat er behoefte is aan het informeren van inwoners over de manieren van meedoen en over het verduidelijken van het onderscheid tussen college en raad. De eerste tijd zal het dus samen zoeken zijn naar hoe een gemeentepagina van de raad eruit moet zien en wat er wel en niet in mag staan.

Zelf persberichten uitbrengen en teksten schrijven en opmaken kost natuurlijk tijd en geld. Maar niet voor niets is tijdens de fusie al hierop voorgesorteerd en is er bewust gekozen voor een griffieformatie met plaats voor een communicatieadviseur. De raad vindt, ook nu nog bleek tijdens de Fractieronde, het van belang dat de raad beschikt over eigen communicatie, los van het college.

### 8.4 Actiepunten

Bij de pers moet het zo snel mogelijk duidelijk zijn dat de raad voortaan haar eigen communicatieadviseur heeft. Bovendien moet bij die adviseur zo snel mogelijk duidelijk zijn wat de pers nodig heeft voor goede verslaglegging. Daarom zullen **gesprekken met de pers** gepland worden.

Voor de raad wordt de gemeentepagina opgeknipt in een gemeentepagina en een **raadspagina**.

Bij de aanbesteding van **videoverslaglegging** zal meegenomen worden dat beelden ook gebruikt moeten kunnen worden door bijvoorbeeld GooiTV en RTV Noord Holland.

## 9 De raad kiest

### 9.1 Inleiding

Voor goede communicatie, maar zeker ook voor goede betrokkenheid is het van groot belang dat de raad zich beperkt tot wat voor inwoners (en voor de raad zelf) werkelijk van belang of interessant is. Daarom wordt ook op dit onderwerp ingegaan in dit communicatieplan.

### 9.2 Beschouwing

Het eerder genoemde ROB-rapport 15,9 uur gaat over de (tijds)druk die op het raadswerk ligt, onder andere doordat besluitvorming steeds complexer wordt, zeker ook door mondiger wordende inwoners, en er steeds meer taken bij gemeenten worden neergelegd. Conclusie: 'Als politiek meer is dan stemmen, maar vooral over kiezen gaat, dan is de keuze binnen de beschikbare tijd voor het raadswerk de komende jaren cruciaal'. In een fusiegemeente als Gooise Meren is dit een nog actueler thema dan elders. In de oude gemeenten waren veel raadsleden gewend dicht op de uitvoering van wat de raad wilde te zitten. In een grotere gemeente is dit nagenoeg onmogelijk, maar sowieso is het, als raadslid, ook je rol niet. Voor de uitvoering is het college verantwoordelijk en moet de ambtelijke organisatie aan de slag. Er zullen dus keuzes gemaakt moeten worden in wat politieke aandacht verdient en wat minder aandacht nodig heeft. Liever alles wat je doet goed doen dan alles een beetje doen. Die keuzes beginnen al in de eigen fracties. Wat zijn onze speerpunten? Wat vinden wij nu echt belangrijk? Wat willen wij gerealiseerd hebben aan het einde van de raadsperiode? En vooral ook: wat vinden we minder de moeite waard? Of: waarin vertrouwen we het college? Maar het gaat ook over organisatorische keuzes. Tijdens de Fractieronde kwam voorbij dat in het vergadermodel niet iedereen altijd overal aanwezig kan zijn. Maar is dat nodig? En is het efficiënt? Kan ieder individueel raadslid nog wel overal tot in details van op de hoogte zijn? En moet je dat willen? Een goede portefeuilleverdeling waarbij fractiespecialisten zich focussen op hun eigen speerpunten en de fractie van tijd tot tijd op hoofdpunten bijpraten levert meer kennis, betere inbreng in debatten en uiteindelijk meer resultaat op.

Voor de raad begint het maken van keuzes in de agendacommissie. Niet over alles hoeft uitgebreid gedebatteerd te worden. Niet alles is even belangrijk, zeker politiek niet. Dus: waar maken we het toneel voor vrij? En welke onderwerpen moeten daarvoor dan maar wijken? Voor de wijze van agenderen zouden een twee criteria steeds voor ogen gehouden moeten worden:

- Waarop heeft de raad echt invloed en wil de raad zich echt uitspreken?
- Waarvan wil de inwoner nu echt horen wat de raad ervan vindt?

Het ROB-rapport stelt: 'De werkwijze in veel gemeenteraden is die van een ingesloten werkelijkheid. Eerlijk gezegd: af en toe ook wel van een versleten werkelijkheid... Er is teveel papier, teveel ritueel en te weinig betekenisvolle verbinding met de bewegelijke werkelijkheid buiten.' Iedereen die werkzaam is in de politiek of de politiek regelmatig volgt, herkent dit beeld. Door scherpe keuzes te maken hoeft betekenisvoller raadswerk niet meer tijd te kosten, maar wordt tijd wel zinvoller besteed. Een heel concreet voorbeeld hiervan is de behandeling van de perspectiefnota op 6 juli. Deze vergadering duurde zes en een half uur, grote delen daarvan werden gevuld door zinvolle debatten en uitwisseling van standpunten. Maar een uur werd ook gevuld door het voorlezen van ieders algemene beschouwingen, algemene beschouwingen die verder geen merkbaar effect hadden op de besluitvorming en alleen gehoord werden door collega-raadsleden, het college en de ambtenaren en een enkele inwoner op de tribune. Het werd al heel kort aangehaald in het vorige hoofdstuk, maar zouden we deze beschouwingen niet veel beter gewoon in de krant kunnen zetten? Daar hebben ze het beoogde effect, namelijk iedereen laten weten hoe de fracties over het beleid van de gemeente denken. In de raadszaal is er vervolgens een uur gewonnen voor debat en het daadwerkelijk proberen kaders bij te stellen of juist te verdedigen.

Het maken van keuzes hoeft niet alleen aan de agendacommissie overgelaten te worden. De raad kan er ook zelf positie in kiezen. Het zou goed zijn om niet alleen als individueel raadslid of als fractie, maar ook als raad speerpunten te bepalen in jaarplannen, zie ook hoofdstuk 4. Waarover wil de raad het dit jaar zeker hebben? Welke thema's moeten dit jaar extra aandacht krijgen? Dit jaarplan is tegelijkertijd

een extra leidraad voor de agendacommissie, een hulpmiddel voor focus in de raad, een agenda voor de griffie voor het organiseren van werkbezoeken en/of verdiepingsavonden en een uitnodiging aan inwoners om op specifieke thema's mee te denken. Opnieuw een concreet en volstrekt willekeurig voorbeeld: op het jaarplan voor 2017 zou het cultuurbeleid van de gemeente Gooise Meren kunnen staan. Vervolgens kan de griffie met het jaarplan in de hand een of meerdere werkbezoeken aan cultuurstellingen organiseren; kan het college eventueel gevraagd worden een startnotitie te schrijven of een thema-uur te houden over het huidige beleid; kan een enquête bij het burgerpanel worden uitgezet om te vragen hoe inwoners denken over de rol van de gemeente in de cultuursector; kunnen inwoners op de raadspagina in de krant aan het woord gelaten worden over hun ideeën daarbij; kan er uiteindelijk een kaderstellend debat worden gehouden in de raad; enzovoort.

### 9.3 Praktische bezwaren en aandachtspunten

Iedereen kent de praktische bezwaren van keuzes maken. Als je kiest voor het een, kan het ander niet meer. Dat is in dit geval niet anders en niet makkelijker. Maar toch zijn die keuzes nodig om als raad relevant en interessant te blijven voor de inwoners van Gooise Meren en om het werk als raadslid voldoening te geven en vol te houden.

In het [ROB-rapport](#) worden ook aandachtspunten genoemd die hier relevant zijn:

- Wees volksvertegenwoordiger (pagina 20)
- Voorkom overmatige politisering (pagina 21)
- Werk, ook binnen de raad, samen (pagina 25)

### 9.4 Actiepunten

Voor raad, raadsfracties, raadsleden en de agendacommissie: **KIES!**

Voor het maken van keuzes is het goed om te weten waar de invloed van de raad ligt en waar eigenlijk helemaal niet. Daarom zal dit overzichtelijk in kaart worden gebracht.

Er zal jaarlijks een **jaarplan** opgesteld worden door het presidium met daarin de prioriteiten voor dat jaar.

De **algemene beschouwingen** hebben meer nut in de pers dan in de raadzaal. Terwijl in de raadzaal de tijd veel beter aan debat besteed kan worden. De algemene beschouwingen zullen daarom niet meer voorgelezen worden in de zaal, maar gepubliceerd worden in de krant en/of online.

## 10 Bijlage I – Actiepunten

- 4a De **raadsexkursie** van 2016 is door velen als een succes ervaren. De insteek van de raadsexkursie was tweeledig; de gemeente en elkaar beter leren kennen. Vooral dat laatste ging erg goed. De raadsexkursie zal een jaarlijks terugkerende activiteit worden, waarbij een inhoudelijk programma zal worden georganiseerd maar ook ruimte zal zijn voor het aanhalen van onderlinge banden in de raad.
- 4b Het is belangrijk om doelgericht te werk te gaan als raad. Niet alles verdient dezelfde aandacht. Er zal daarom jaarlijks een **jaarplan** opgesteld worden door de raad met daarin de prioriteiten voor dat jaar. Dit jaarplan kan vervolgens gebruikt worden voor agendering van onderwerpen en het plannen van werkbezoeken. *Zie ook hoofdstuk 9.*
- 4c Het nut van **werkbezoeken** wordt gezien. We zullen daarom hiermee gaan experimenteren door in 2017 ten minste vier bezoeken te houden en liefst in 2016 ook nog twee.
- 4d Voor **vergaderingen op locatie** worden meer bezwaren aangedragen en is het nut erg afhankelijk van de onderwerpen op de agenda. Waarschijnlijk zal dit op korte termijn dus niet gaan gebeuren, tenzij zich een heel geschikt onderwerp voordoet dat praktisch ook goed op locatie kan worden georganiseerd. Uiteraard wordt hierin overlegd met de agendacommissie.
- 4e Uiterlijk eind 2017 zal er een apart **verkiezingsondersteuningsplan** gereed zijn waarin beschreven wordt welke rol de griffie in de verkiezingsperiode van 2018 kan spelen.
- 
- 5a Er zal een **Gast van de raadprogramma** gemaakt worden. Hiervoor kunnen vervolgens actief inwoners(groepen) uitgenodigd worden, maar deze mogelijkheid om de raad te bezoeken kan ook in algemene zin onder de aandacht gebracht worden.
- 5b Er zal ook een **raadsinformatiepakket** gemaakt worden voor het bezoeken van inwoners(groepen). Individuele of groepjes raadsleden kunnen dit vervolgens gebruiken om inwoners(groepen) te informeren over het werk van de raad. Ook kunnen inwoners deze informatiepakketten zelf opvragen bij de griffie. Dit pakket moet eenvoudig zijn en bijvoorbeeld ook bruikbaar in het onderwijs.
- 5c Met een **burgerpanelenquête** wordt onderzocht hoe inwoners het liefst betrokken worden bij het werk van de gemeenteraad.
- 5d Om inwoners zo goed mogelijk inzicht te geven in de vormen van invloed, wordt er een **roadmap** gemaakt waarop al deze vormen in kaart worden gebracht.
- 5e Raad en griffie samen zullen **extra aandacht** besteden aan het zich welkom voelen van inwoners die meedoen aan Politieke Avonden. Daarvoor zijn de volgende taken hierboven genoemd:
- Raad: toon interesse in gesprek met inwoners, laat de techniek even met rust en stel vragen.
  - Voorzitters: ontvang inwoners, leg het verloop van een vergadering uit en vraag aan het einde of de betreffende inwoner zich goed begrepen voelt.
  - Griffie: inwoners op de hoogte houden van ontwikkelingen op het betreffende dossier.
  - Griffie: met inwoners het meedoen evalueren.
  - Raad en griffie: inwoners attent maken op geagendeerde onderwerpen waarbij zij eventueel aanwezig zouden willen zijn.
- 
- 6a De klankbordgroep I&A gaat de mogelijkheden voor videoverslaglegging in kaart brengen en een aanbesteding voorbereiden.
-

- 7a De mogelijkheden van het betrekken van het **burgerpanel** bij het raadswerk gaan we verder onderzoeken.
- 7b Er wordt een Facebookaccount voor de raad opgericht. Zowel **Facebook** en **Twitter** zullen (meer) ingezet worden voor nieuws uit en contact met de raad. Met deze accounts ook aanhaken bij al bestaande groepen/pagina's.
- 7c De **bestuurlijke website** wordt doorontwikkeld, zodat de aanwezige informatie compleet is en makkelijk vindbaar voor inwoners. Hierbij wordt de klankbordgroep I&A gevraagd mee te kijken.
- 7d Gebruik maken van de website **dichtbij.nl**, bijvoorbeeld voor het aankondigen van Politieke Avonden.

- 
- 8a Bij de pers moet het zo snel mogelijk duidelijk zijn dat de raad voortaan haar eigen communicatieadviseur heeft. Bovendien moet bij die adviseur zo snel mogelijk duidelijk zijn wat de pers nodig heeft voor goede verslaglegging. Daarom zullen **gesprekken met de pers** gepland worden.
  - 8b Voor de raad wordt de gemeentepagina opgeknipt in een gemeentepagina en een **raadspagina**.
  - 8c Bij de aanbesteding van **videoverslaglegging** zal meegenomen worden dat beelden ook gebruikt moeten kunnen worden door bijvoorbeeld GooiTV en RTV Noord Holland.

- 
- 9a Voor raad, raadsfracties, raadsleden en de agendacommissie: **KIES!**
  - 9b Voor het maken van keuzes is het goed om te weten waar de invloed van de raad ligt en waar eigenlijk helemaal niet. Daarom zal dit overzichtelijk in kaart worden gebracht.
  - 9c Er zal jaarlijks een **jaarplan** opgesteld worden door de raad met daarin de prioriteiten voor dat jaar.
  - 9d De **algemene beschouwingen** hebben meer nut in de pers dan in de raadzaal. Terwijl in de raadzaal de tijd veel beter aan debat besteed kan worden. De algemene beschouwingen zullen daarom niet meer voorgelezen worden in de zaal, maar gepubliceerd worden in de krant en/of online.

# 11 Bijlage II – Verslag Fractieronde

## Informatievoorziening aan de raad/BIS (vs. Mail)

Het zou goed zijn om de klankbordgroep RIS-BIS weer tot leven te wekken, omdat wat we uiteindelijk aan ICT gekregen hebben wel afwijkt van wat ooit de bedoeling was. Dit is weliswaar niet ongebruikelijk in de ICT, maar daarover moet wel doorgepraat worden.

Over het algemeen zijn fracties (zeer) tevreden over de informatievoorziening aan de raad. De griffie is goed bereikbaar en reageert goed en snel op vragen.

De fracties onderschrijven nog steeds de lijn om het mailverkeer te beperken en daarvoor in de plaats BIS te gebruiken.

Nadeel van het BIS is dat er niet een centraal punt is met één overzicht is van alle wijzigingen. Om goed op de hoogte te blijven moeten regelmatig alle categorieën gecheckt worden. Wijzigingen in andere categorieën ook melden in de categorie nieuws (incl. een linkje) zou een oplossing kunnen zijn. Maar toch blijft hier en daar ook de vraag bestaan naar pushmeldingen in de mail, bijvoorbeeld een RSS-feed of een wekelijkse updatemail.

De BIS-uitnodigingenlijst is niet compleet. De data van presidium en agendacommissie staan er bijvoorbeeld niet in. Nadeel aan deze lijst is bovendien dat de data niet met één druk op de knop kunnen worden geïmporteerd in een digitale agenda, zoals dit wel kan met de vergaderkalender.

Worsteling is af en toe nog wel het vinden van complete informatie (ook over de geschiedenis van stukken en de cijfermatige onderbouwing). Ook het naast elkaar bestaan van BIS en Petear wordt nog steeds wel als lastig ervaren en nog steeds heeft ook niet iedereen helder waar nu precies wat gevonden moet worden. Een link voor de inhoud van de ingekomen stukken vanuit de Petearagenda naar het BIS zou op het punt van ingekomen stukken al wel een verbetering zijn.

Het college maakt af en toe te weinig gebruik van raadsmededelingen en stuurt belangrijk nieuws op andere manier (bijv. via de categorie nieuws op het BIS) waardoor dit nieuws soms niet genoeg opvalt.

## Krant en communicatie algemeen

De fracties zien een rol voor de griffie weggelegd om te berichten over het werk van de raad, waarbij inhoudelijke verslaglegging wel als risico wordt gezien, omdat je al snel in het wespennest van politieke belangen terecht komt. Hierbij zou er (in de krant) ook een duidelijk (visueel) onderscheid gemaakt moeten worden tussen de rol en het werk van het college en die van de raad (dualisme). Ook de manieren waarop contact te leggen is met de raad(sleden) en invloed is uit te oefenen op de besluitvorming zou duidelijk in de communicatie onder de aandacht moeten worden gebracht. Daarnaast is het vooral van belang dat in de communicatie benadrukt wordt dat inwoners welkom zijn, dat hun inbreng gewaardeerd wordt en dat de raad een open en betrokken relatie met haar inwoners wil.

Daarnaast zou de griffie het gesprek aan moeten gaan met de media om te achterhalen wat journalisten nodig hebben voor goede verslaglegging. Als je dit weet en de media goed kunt bedienen, hoef je als griffie veel minder zelf te doen. Bovendien is op dit moment de (schrijvende) pers hier niet tevreden over.

## Social Media

Voorop moet staan dat social media andere communicatie versterkt en die niet vervangt.

Twitter kan vooral gebruikt worden voor aankondigingen van vergaderingen, hierbij moeten vooral vergaderingen/activiteiten getweet worden die de burger daadwerkelijk aanspreken.

Facebook kan wellicht breder gebruikt worden. Een goed voorbeeld is de eigen FB-pagina van de raad van Zaanstad (raad075: duidelijke taal gecombineerd met plaatjes en filmpjes). Er zou ook gekeken moeten worden naar het communiceren via bestaande FB-pagina's, zoals die van Muiden en Bussum. Wellicht kunnen van Politieke Avonden Facebookevenementen aangemaakt worden.

## Netwerk

*Niet besproken met alle partijen, i.v.m. tijd*

Hier wordt verschillend over gedacht. Enerzijds vindt men dat het college allereerst verantwoordelijk is voor burgerparticipatie en dus het betrekken van belangengroepen. De raad moet zich volgens deze raadsleden vooral richten op de eigen adviesorganen (seniorenraad, RKC, etc.). Anderzijds kunnen belangengroepen als dorpsraden wel nuttige informatie geven. Weer andere raadsleden zien dit puur als taak van de fracties of zien vooral een rol weggelegd voor de griffie in het gericht uitnodigen van specialisten (en inwoners) voor gesprekken, maar niet perse in het uitnodigen van allerlei belangengroepen. Het zou wel handig zijn om de 'onontkoombare belangengroepen' actief uit te nodigen (de groepen die vaak in de krant staan en zich erg bezig houden met een bepaald onderwerp).

## Videoverslaglegging

Alle partijen zijn voor de invoering van videoverslaglegging inclusief streaming. Als belangrijkste argumenten worden het vergroten van de betrokkenheid van burgers bij de raad en het gemakkelijker kunnen volgen van vergaderingen genoemd. Sommige fracties vinden kijkcijfers nog wel meewegen. Voor andere is de prijs van belang. Maar voor de meeste fracties is het gewoon onontkoombaar; uiteindelijk maakt het eigenlijk niet uit of er veel mensen kijken, als raad moet je de burgers gewoon deze mogelijkheid bieden. Het is belangrijk om dit beter uit te zoeken, met bijvoorbeeld een vertegenwoordiging van de raad en daarbij ook eens te gaan kijken bij voorbeelden in den lande.

## Vergaderen op locatie

*Niet besproken met alle partijen, i.v.m. tijd*

De partijen staan hiervoor open, maar wel alleen als onderdeel van de Politieke Avond of alleen op de woensdag. Voor kleine of eenmansfracties is één onderdeel van de Politieke Avond op een andere plaats eigenlijk geen optie, omdat diegene die daar dan heen moet eigenlijk de volgende ronde niet mee kan doen. Als er op locatie vergaderd wordt, moet daarom dan de hele Politieke Avond op die plaats gehouden worden, bijvoorbeeld door een avond vol Muidense onderwerpen in Muiden te houden. Voor de raadsvergadering is het duidelijk dat die eigenlijk niet op een andere locatie kan plaats vinden vanwege alle apparatuur.

## Werkbezoeken

*Niet besproken met alle partijen, i.v.m. tijd*

De partijen staan in principe ook open voor werkbezoeken, maar dan wel zo efficiënt mogelijk gepland, liefst meerdere in handige combinaties en liefst buiten werktijden ('s avonds).

Werkbezoeken moeten duidelijk een doel hebben en geïnitieerd zijn door de raad of de samenleving, niet door het college. Het zou bijvoorbeeld een goed idee zijn om als raad een jaaragenda op te stellen met onderwerpen die dat jaar extra goed behandeld worden door de raad en aan die onderwerpen zouden vervolgens doelgerichte werkbezoeken gehangen kunnen worden.

## Verkiezingen

Extra punt: Het zou goed zijn om nog eens goed te bekijken welke rol de griffie bij verkiezingen moet hebben, bijvoorbeeld in het organiseren van debatavonden of het oproepen van mensen om naar de stembus te komen.